
ШИЛО ОЛЬГА ГЕОРГІЇВНА,

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент Національної академії правових наук України, Україна, м. Харків
e-mail: o-shilo@ukr.net
ORCID iD 0000-0003-2963-8844

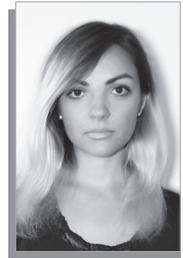
ПАНОВА АЛІСА ВІТАЛІЇВНА,

кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Україна, м. Харків
e-mail: alice.panova.1991@gmail.com
ORCID iD 0000-0001-5833-7229

РЕЗНІКОВА ОЛЕНА ІГОРІВНА,

кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінального процесу та оперативно-розшукової діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Україна, м. Харків
e-mail: olena.i.reznikova@gmail.com
ORCID iD 0000-0001-5188-9258

УДК 343.14

Актуальні проблеми доступу до інформації про стан здоров'я особи у кримінальному провадженні

Проаналізовано проблеми доступу до лікарської таємниці та інформації про стан здоров'я особи у кримінальному провадженні та у ході оперативно-розшукової діяльності. Досліджено підстави та порядок тимчасового доступу до речей і документів, а також витребування й отримання від певних суб'єктів речей, документів і відомостей. З'ясовано, що інформація про перебування особи на психіатричному обліку є інформацією про стан здоров'я особи, що належить до інформації з обмеженим доступом, а саме такого її виду, як конфіденційна. Доведено, що правовою підставою доступу до такої

інформації у кримінальному провадженні та у ході оперативно-розшукової діяльності є ухвала про надання тимчасового доступу до документів слідчого судді, суду.

Ключові слова: інформація з обмеженим доступом, конфіденційна інформація, таємна інформація, персональні дані, лікарська таємниця, відомості про стан здоров'я особи, тимчасовий доступ до речей і документів, витребування та отримання речей, відомостей і документів, кримінальне провадження, оперативно-розшукова діяльність.

Постановка проблеми. Статтею 32 Конституції України передбачено одне з фундаментальних прав людини – право на невтручання в особисте і сімейне життя, не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди. Винятком є випадки, визначені законом, за умови, що така діяльність здійснюється в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини [1]. Зазначене право є міжнародним стандартом, що зумовлює необхідність забезпечення його дотримання низкою гарантій, передбачених міжнародним і національним законодавством. Указана теза підтверджується численними рішеннями Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ).

Забезпечення права особи на невтручання у приватне життя набуває особливого значення під час кримінальної процесуальної та оперативно-розшукової діяльності, адже при їх здійсненні допускається істотне обмеження конституційних прав і свобод людини з боку держави. Через це Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України) до системи засад кримінального провадження включає й «*невтручання у приватне життя*». Зокрема, у ст. 15 КПК України зауважено, що під час кримінального провадження кожному гарантується

невтручання у приватне (особисте і сімейне) життя. Ніхто не може збирати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію про приватне життя особи без її згоди, крім випадків, передбачених цим Кодексом. Разом із цим законодавець наголосив, що будь-яка інформація про приватне життя особи, отримана в порядку, передбаченому КПК України, не може бути використана інакше як для виконання завдань кримінального провадження, а кожен, кому наданий доступ до такої інформації, зобов'язаний запобігати її розголошенню [2]. Таким чином, законодавцем запроваджено гарантії забезпечення права невтручання у приватне життя особи у кримінальному процесі України.

Водночас у правозастосовній практиці поширеними є ситуації, коли у співробітників оперативних підрозділів та органів досудового розслідування виникає необхідність отримати *інформацію про стан здоров'я особи або відомості, що становлять лікарську таємницю*, які власне й охоплюються поняттям «приватне життя особи». Враховуючи, що в такий спосіб здійснюється втручання у сферу прав людини, особливого значення набуває дотримання порядку отримання відповідних відомостей. У зв'язку з цим необхідно зазначити, що чинне законодавство неоднозначно врегульовує це

питання, що обумовлює актуальність його наукового аналізу. Нині в науці кримінального процесу відсутній єдиний підхід щодо процесуального порядку доступу до вказаної інформації. Це негативно позначається й на правозастосовній практиці, адже призводить до її неоднаковості та в окремих випадках – до порушення прав і законних інтересів особи. Так, результати узагальнення матеріалів 210 кримінальних проваджень, відкритих щодо злочинів, передбачених статтями 115, 116, 121, 123, 152, 185, 186, 187 КК України, які були розглянуті судами України за 2008–2014 рр. демонструють, що як за часів КПК України 1960 р.¹, так і за чинним КПК України, кримінальні провадження містять *довідку про перебування особи на психіатричному обліку*. Разом із цим спосіб отримання таких довідок та підстави їх долучення до матеріалів кримінального провадження не завжди можливо встановити. Проте при аналізі цього питання і здійсненні узагальнення практики

його вирішення під час дії КПК 1960 р. та за чинним КПК потрібно виходити з того, що законодавець істотно змінив механізми доступу до інформації з обмеженим доступом, запровадивши як гарантію дотримання конституційних прав людини попередній судовий контроль.

З огляду на вказане, **актуальним вбачається дослідження** науково-практичної проблеми процесуального порядку доступу до інформації про стан здоров'я особи у кримінальному провадженні та під час здійснення оперативно-розшукової діяльності. Вирішення такого завдання пов'язане з визначенням співвідношення та чітким розмежуванням окремих способів збирання доказів, зокрема, *витребування та отримання речей, документів і відомостей від окремих суб'єктів та тимчасового доступу до таких об'єктів* як заходу забезпечення кримінального провадження. Висвітлення цих проблемних питань і пропонування шляхів їх розв'язання й стали **метою** написання цієї статті.

Аналіз досліджень і публікацій.

Питанням підстав і процесуального порядку тимчасового доступу до речей і документів, а також його відмежування від збирання доказів шляхом витребування та отримання від певних суб'єктів речей, документів і відомостей у формі запиту під час здійснення кримінального провадження присвячені роботи: Ю. І. Азарова, І. В. Гловюк, Ю. М. Грошевого, М. Климчук, Г. К. Кожевнікова, Я. Ю. Конюшенка, М. М. Михеєнка, М. А. Погорецького, В. В. Рожнової, С. М. Смокова, В. С. Тагієва, О. Ю. Та-

¹ У ч. 1 ст. 66 КПК України 1960 р. вказувалося, що особа, яка провадить дізнання, слідчий, прокурор і суд в справах, які перебувають в їх провадженні, вправі вимагати від підприємств, установ, організацій, посадових осіб і громадян пред'явлення предметів і документів, які можуть встановити необхідні в справі фактичні дані; вимагати проведення ревізій, вимагати від банків інформацію, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб у порядку та обсязі, встановлених Законом України «Про банки і банківську діяльність». Виконання таких вимог було обов'язковим для всіх громадян, підприємств, установ і організацій (*Див.*: [3] Кримінально-процесуальний кодекс України: Закон України від 28.12.1960 р. №1001-05. Втрапив чинність: 19.11.2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001-05> (дата звернення: 19.07.2017)).

тарова, Л. Д. Удалової, В. І. Фаринника, О. Ю. Хабла, С. С. Чернявського, О. Г. Шило та інших учених. Утім більшість із них стосується дослідження правової природи визначених дій, порядку їх проведення. Питання ж, що стало предметом нашого наукового пошуку, однозначного вирішення не отримало.

Виклад основного матеріалу.

Системне тлумачення положень КПК України, присвячених порядку отримання фактичних даних, що мають значення для кримінального провадження та містяться, зокрема, у речах і документах, дозволяє стверджувати, що як для сторони захисту, так і для сторони обвинувачення вітчизняним законодавцем передбачено два способи доступу до таких об'єктів: по-перше, *шляхом витребування та отримання від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, службових та фізичних осіб речей, документів або їх копій, відомостей, а також висновків експертів, висновків ревізій та актів перевірок, проведення інших процесуальних дій* (ч. 2, ч. 3 ст. 93 КПК України); по-друге, *шляхом надання особою, у володінні якої знаходяться речі та документи, можливості ознайомитися з ними, зробити їх копії та вилучити їх (здійснити їх виїмку)*. Фактично мова йде про два процесуальні порядки та різні підстави отримання речей, документів і відомостей у кримінальному провадженні: 1) у формі *запиту* щодо надання певних речей, відомостей або документів; 2) у формі *ухвали слідчого судді, суду* про надання тимчасового доступу до речей і до-

кументів. У зв'язку з цим у літературі слушно зауважується, що наука кримінального процесу та практика застосування норм КПК України потребує розмежування цих процесуальних дій з тим, щоб уникнути їх підміни чи конкуренції [4, с. 136].

Процесуальний порядок тимчасового доступу до речей і документів, як заходу забезпечення кримінального провадження, детально врегульовано у статтях 159–166 гл. 15 КПК України. На відміну від нього витребування та отримання від певних суб'єктів речей, документів і відомостей у порядку ст. 93 КПК України законодавцем не деталізовано, чим і пояснюються численні наукові дискусії з приводу співвідношення цих способів збирання доказів та розбіжності у правозастосовній практиці.

У статті 93 КПК України лише передбачено право сторін кримінального провадження збирати докази шляхом *витребування та отримання* від певних суб'єктів речей, документів, їх копій і відомостей, однак про процесуальну форму таких дій не згадується. У науковій літературі вказується, що витребування й отримання – окремі та рівноцінні способи збирання доказів [4, с. 136]. *Витребуванням* є звернення з вимогою про добровільне надання речей, документів, відомостей, які мають значення для кримінального провадження. Отримання ж доказів – це прийняття добровільно наданих речей, документів і відомостей. Через те, що вказані способи збирання доказів не мають чіткої процесуальної форми, практика виробила власні типові форми звернення з вимогою про надання

речей, документів або відомостей – для слідчого та прокурора – постановва, звернення, доручення, клопотання, запит; для сторони захисту – заява, клопотання, адвокатський запит [5, с. 197].

Широкого поширення у правозастосовній практиці набула така процесуальна форма витребування речей, відомостей і документів, як **запит**. Зокрема, останній активно використовується правоохоронними органами під час витребування даних про перебування особи на психіатричному обліку. Проте вбачається, що шляхом запиту може бути отримана інформація, яка за своїм правовим режимом є *відкритою*¹, тому її розголошення не призведе до порушення прав і свобод особи та не зашкодить державним і суспільним інтересам. Підтвердження такого висновку знаходимо у п. 18 Листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (далі – ВСС) «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження». Так, у ньому вказується, що сторона кримінального прова-

дження може витребувати й отримувати речі, документи та відомості у порядку ч. 2 і ч. 3 ст. 93 КПК України за умови їх *добровільного надання володільцем*, а також коли *відсутні підстави вважати, що ця особа, по-перше, не здійснить передачу добровільно після отримання запиту та, по-друге, намагатиметься змінити або знищити речі, документи або відомості*. Разом із цим ВСС наголосив та тому, що процедура витребування певних речей і документів може бути застосована лише у разі, якщо такі об'єкти *не містять охоронювану законом таємницю*, відповідно до ст. 162 КПК України [6]. Така точка зору поділяється й вченими-процесуалістами [4, с. 138], адже вибір конкретного способу збирання доказів у кримінальному провадженні залежить не лише від категорії розслідуваного злочину, а й від сфери реалізації та об'єктів впливу відповідної процесуальної дії, зокрема, *правового режиму інформації*, витребування якої необхідне з огляду на вирішення завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК України).

На відміну від запиту, *тимчасовий доступ до речей і документів як захід забезпечення кримінального провадження* має застосовуватися у тих випадках, коли йдеться про необхідність отримання *інформації з обмеженим доступом*, адже цей порядок, як зазначалося вище, містить додаткову гарантію у вигляді судового контролю. Так, тимчасовий доступ до речей і документів є способом збирання доказів як для сторони обвинувачення, так і для сторони захисту. Такий доступ полягає у наданні стороні кримінального

¹ Закон України «Про інформацію» визначає інформацію як будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді. Залежно від порядку доступу інформація поділяється на **відкриту** та з **обмеженим доступом** (*конфіденційну, таємну та службову*) (ст. 21 цього Закону) (Див. : [7] Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. Дата оновлення: 01.01.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 19.07.2017)).

провадження особою, у володінні якої знаходяться речі і документи, можливості ознайомитися з ними, зробити їх копії та у разі прийняття відповідного рішення слідчим суддею, судом вилучити їх (здійснити їх виїмку). Тимчасовий доступ до речей і документів здійснюється на підставі ухвали слідчого судді, суду (ст. 159 КПК України).

Разом із цим у ст. 162 КПК України вказується, що до охоронюваної законом таємниці, яка міститься в речах і документах, належать, зокрема, *відомості, які можуть становити лікарську таємницю, а також персональні дані особи, що знаходяться у її особистому володінні або в базі персональних даних, яка знаходиться у володільця персональних даних* (пп. 2, 8 ч. 1 цієї статті). Зауважимо, що застосовувати аналізовану кримінальну процесуальну норму необхідно з певною обережністю, адже змістом останньої охоплюється не лише таємна, а й конфіденційна інформація (пп. 4 і 8 цієї статті), хоча юридично мова йде лише про «охоронювану законом таємницю». Це прямо суперечить чинному інформаційному законодавству України.

З огляду на наведене закономірною видається ситуація, що нині утворилася у правозастосуванні та стосується *порядку доступу до інформації про перебування особи на психіатричному обліку*. Як свідчить аналіз практики, мають місце два різні шляхи отримання вказаної інформації: 1) *запит правоохоронного органу*; 2) *ухвала слідчого судді, суду про надання тимчасового доступу до документів*. Причинами таких розбіжностей стали

не лише прогалини у кримінальному процесуальному законодавстві України, про які вже йшлося, а й численні колізії, що мають місце у сфері інформаційного та медичного законодавства України. Зауважимо, що з'ясування єдиного законного способу отримання інформації про перебування особи на психіатричному обліку можливе лише шляхом кваліфікації запитуваної інформації як відкритої або з обмеженим доступом.

Відповідно до цивільного та медичного законодавства України *фізична особа має право на таємницю про стан свого здоров'я*. Зокрема, у ст. 39¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я закріплено, що *пацієнт має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, про відомості, одержані при медичному обстеженні* [8]. Подібна норма міститься у ст. 286 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України). Разом із цим у ЦК України також вказано, що будь-яка фізична особа зобов'язана утримуватися від поширення такої інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків або з інших джерел [9]. Такому праву особи кореспондує обов'язок збереження *лікарської таємниці та недоторканності приватного життя особи*. Зокрема, медичні працівники та інші особи, яким у зв'язку з виконанням професійних або службових обов'язків стало відомо *про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну і сімейну сторону життя громадянина*, зобов'язані не розголошувати лікарську таємницю, крім передбачених за-

конодавчими актами випадків¹ (ст. 40 Основ законодавства України про охорону здоров'я) [8]. За порушення недоторканності приватного життя, зокрема, незаконне збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної інформації про особу або незаконну зміну такої інформації передбачена кримінальна відповідальність (ст. 182 КК України). Така відповідальність може настати й за умисне незаконне розголошення лікарської таємниці особою, якій вона стала відома у зв'язку з виконанням професійних чи службових обов'язків (ст. 145 КК України) [10].

Надаючи офіційне тлумачення ст. 32 Конституції України, Конституційний Суд України у Рішенні від 20.01.2012 р. №2-рп/2012 зауважив, що *інформація про особисте та сімейне життя особи (персональні дані про неї)* – це будь-які відомості та/або дані про відносини немайнового та майнового характеру, обставини, події, стосунки тощо, пов'язані з особою та членами її сім'ї, за винятком передбаченої законами інформації, що стосується здійснення особою, яка займає посаду, пов'язану з виконанням функцій держави або органів місцевого самоврядування, посадових або службових повноважень. Мова йде про будь-які ві-

домості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути ідентифікована, зокрема: національність, освіта, сімейний стан, релігійні переконання, *стан здоров'я* тощо. Вказана інформація про особу є *конфіденційною*, а збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди державою, органами місцевого самоврядування, юридичними або фізичними особами є втручанням в її особисте та сімейне життя. Перелік даних про особу, які належать до конфіденційної інформації, не є вичерпним [11]. У Рішенні №5-зп від 30.10.1997 р. Конституційний Суд України вказав, що до конфіденційної інформації належать і дані про *стан здоров'я особи* [12].

У цьому контексті суперечливо виглядає норма ст. 6 Закону України «Про психіатричну допомогу» – «*Конфіденційність відомостей про стан психічного здоров'я особи та надання психіатричної допомоги*», адже вказано, що «медичні працівники, інші фахівці, які беруть участь у наданні психіатричної допомоги, та особи, яким у зв'язку з навчанням або виконанням професійних, службових, громадських чи інших обов'язків стало відомо про наявність у особи психічного розладу, про факти звернення за психіатричною допомогою та лікування у психіатричному закладі чи перебування в психоневрологічних закладах для соціального захисту або спеціального навчання, а також інші відомості про стан психічного здоров'я особи, її приватне життя, не можуть розголошувати ці відомості, крім випадків, передбаче-

¹ Варто звернути увагу на те, що перелік відомостей, які утворюють предмет професійної лікарської таємниці, є значно вужчим від тих даних, що названі у ст. 286 ЦК України та ст. 39¹ Основ законодавства України про охорону здоров'я, які присвячені праву особи на таємницю про стан здоров'я. Останнє поняття за обсягом є ширшим та охоплює інформацію, з якої лише певна частина може бути віднесена до лікарської таємниці.

них частинами третьою, четвертою та п'ятою цієї статті» [15]. Зокрема, переважно, йдеться про таємну інформацію, яка утворює предмет лікарської таємниці, однак назва самої статті відносить таку інформацію до конфіденційної, що не відповідає положенням ст. 40 Основ законодавства України про охорону здоров'я [8].

Отже, відомості про стан здоров'я особи відповідно до законодавства належать до такого виду інформації з обмеженим доступом, як *конфіденційна*¹. Натомість, предмет лікарської таємниці утворює *таємна інформація*².

¹ Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Така інформація може поширюватися як за бажанням або згодою особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, так і в випадках, визначених законом (ч. 2 ст. 21 Закону) (*Див.*: [7] Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. Дата оновлення: 01.01.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 19.07.2017)). Інше визначення конфіденційної інформації міститься у ст. 7 Закону України «Про доступ до публічної інформації», де вказано, що це інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, та яка може поширюватися у визначеному ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов. Розпорядники такої інформації можуть її поширювати лише за згодою осіб, які обмежили доступ до неї, а за її відсутності – лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (*Див.*: [13] Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. Дата оновлення: 01.05.2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (дата звернення: 19.07.2017)).

² Таємною є інформація, яка містить державну, професійну, банківську таємницю, таємницю досудового розслідування та іншу передбачену законом таємницю (статті 6 і 8 Закону) (*Див.*: [13] Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. Дата

В обох випадках мова йде про певні *персональні дані*³, які охороняються різними правовими режимами.

Відповідно, у п. 2 ч. 4 ст. 6 Закону України «Про психіатричну допомогу» допускається передача відомостей про стан психічного здоров'я особи та надання їй психіатричної допомоги без її згоди або без згоди її законного представника для *проведення досудового розслідування, складання досудової доповіді щодо обвинувачених або судового розгляду за письмовим запитом слідчого, прокурора, суду та представника уповноваженого органу з питань пробації*. Забороняється вимагати відомості про стан психічного здоров'я особи, про факт надання їй психіатричної допомоги, за винятком випадків, передбачених цим Законом та іншими законами. Вилучення оригіналів документів, що містять відомості про стан психічного здоров'я особи та надання їй психіатричної допомоги, їх копіювання може здійснюватися лише у випадках, встановлених законом [15].

оновлення: 01.05.2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (дата звернення: 19.07.2017)).

³ Відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована, є *персональними даними*. Такі дані можуть бути віднесені до конфіденційної інформації про особу законом або відповідною особою (ч. 2 ст. 5 Закону). Не допускається обробка даних про фізичну особу, які є конфіденційною інформацією, без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (ч. 6 ст. 6 Закону) (*Див.*: [14] Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. Дата оновлення: 01.01.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> (дата звернення: 19.07.2017)).

Деякі положення Закону України «Про психіатричну допомогу» [15] суперечать положенням Закону України «Про захист персональних даних» [14], зокрема, у частині визначення випадків передачі відомостей про стан психічного здоров'я особи та надання їй психіатричної допомоги без згоди особи або без згоди її законного представника. Так, відповідно до ст. 7 останнього Закону забороняється обробка персональних даних, які стосуються здоров'я особи. Втім така імперативна заборона не поширюється на обробку таких даних, які стосуються **вироків суду, виконання завдань оперативно-розшукової чи контррозвідувальної діяльності, боротьби з тероризмом та здійснюється державним органом в межах його повноважень, визначених законом**. Згідно зі ст. 16 цього ж Закону порядок доступу до персональних даних третіх осіб визначається умовами згоди суб'єкта персональних даних, наданої володільцю таких даних на обробку цих даних, або відповідно до вимог закону. Суб'єкт відносин, пов'язаних з персональними даними, подає *запит* щодо доступу до персональних даних володільцю таких даних, зміст і порядок розгляду якого передбачено названим Законом [14].

Таким чином, порівняльно-правовий аналіз норм п. 2 ч. 4 ст. 6 Закону України «Про психіатричну допомогу» та п. 7 ч. 2 ст. 7 Закону України «Про захист персональних даних» дозволяє дійти висновку, що ці норми по-різному вирішують питання щодо підстав **законного** розголошення відомостей, які стосуються здоров'я особи. Зокрема, у першому Законі взагалі не

вказується на *проведення оперативно-розшукової діяльності* як на окрему підставу передачі відомостей про стан психічного здоров'я особи та надання їй психіатричної допомоги. Мова йде виключно про **кримінальне провадження**. Натомість, другий – дозволяє обробку персональних даних про здоров'я особи у випадках, які стосуються вироків суду, **виконання завдань оперативно-розшукової чи контррозвідувальної діяльності, боротьби з тероризмом** та здійснюється державним органом у межах його повноважень, визначених законом.

Відносно порядку доступу до інформації про перебування особи на психіатричному обліку у межах оперативно-розшукової діяльності зазначимо, що Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» передбачає додаткову гарантію захисту конфіденційної інформації. Так, у п. 4 ч. 1 ст. 8 Закону до прав підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, належать і право з *дозволу слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України, витребувати документи та дані, що характеризують спосіб життя осіб*, підозрюваних у підготовці або вчиненні злочину, із залишенням копій таких документів та опису вилучених документів особам, в яких вони витребувані, та забезпеченням їх збереження і повернення в установленому порядку [16]. З цього приводу ВСС у п. 4 розд. 2.5 Узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження звернув увагу на те, що одним із механізмів витребування до-

кументів і даних, передбачених КПК України, є процедура тимчасового доступу до речей і документів, тому оперативні підрозділи мають право звертатися до слідчих суддів суду першої інстанції з клопотанням про тимчасовий доступ до таких документів згідно з правилами, встановленими статтями 159–166 КПК України, та з урахуванням специфіки суб'єктів оперативно-розшукової діяльності, а також мети її здійснення. Документи і дані, які не характеризують, зокрема, спосіб життя окремих осіб, підозрюваних у підготовці або вчиненні злочину, чи джерела і розмір їх доходів, витребуватися оперативними підрозділами не можуть. Одночасно ВСС зауважив, що оскільки Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» і КПК України не регламентують процедуру ініціювання відповідного клопотання, вирішувати це питання доцільно з урахуванням вимог ч. 6 ст. 9 КПК України, при цьому вбачається правильним подання таких клопотань керівником відповідного оперативного підрозділу або його заступником за погодженням із прокурором [17].

Водночас застосування процесуального порядку тимчасового доступу до речей і документів з метою отримання інформації про перебування особи на психіатричному обліку у кримінальному провадженні та у межах оперативно-розшукової діяльності, викликає низку практичних питань, а саме: строки розгляду таких клопотань слідчими суддями, судами (нині такі строки законодавцем не передбачені) та процесуальний порядок його розгляду. Так, на необхідності

законодавчого врегулювання строків розгляду клопотань про отримання тимчасового доступу до речей і документів наголошується й у науковій літературі [18, с. 294]. Частково погоджуємося з позицією П. М. Маланчука, який зазначає, що якщо стороною, яка звернулася із клопотанням, доведено наявність достатніх підстав уважати, що існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів, слідчий суддя має розглядати клопотання невідкладно [19, с. 166]. У випадку ж, коли відсутня загроза зміни або знищення документів, але отримання інформації про факт перебування особи на обліку є необхідним у межах встановленого законом строку (наприклад, 24 години для повідомлення про підозру затриманій особі), вважаємо за можливе, за умови обґрунтування стороною, яка звертається із клопотанням, наявності такої необхідності, розгляд слідчим суддею, судом такого клопотання у день його надходження. У цьому контексті заслуговує на увагу позиція ВСС, який надав рекомендацію щодо застосування ч. 1 ст. 114 КПК України, відповідно до якої для забезпечення виконання сторонами кримінального провадження вимог розумного строку слідчий суддя, суд мають право встановлювати процесуальні строки у межах граничного строку, передбаченого цим Кодексом, з урахуванням обставин, встановлених під час відповідного кримінального провадження (п. 2.5 Узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження) [17].

Щодо процесуального порядку розгляду клопотання зазначимо, що відповідно до положень ст. 163 КПК України після отримання клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів слідчий суддя, суд здійснює судовий виклик особи, у володінні якої знаходяться такі речі і документи. При цьому законодавець встановлює виняток із цього правила, а саме, якщо сторона кримінального провадження, яка звернулася з клопотанням, доведе наявність достатніх підстав вважати, що існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів, клопотання може бути розглянуто слідчим суддею, судом без виклику особи, у володінні якої вони знаходяться. Водночас, у випадку, коли йдеться про необхідність отримання інформації щодо факту перебування особи на психіатричному обліку, важко уявити ситуацію, у якій представник психіатричного закладу матиме можливість з'являтися до слідчого судді, суду для розгляду питання щодо надання доступу до таких відомостей, особливо, коли існує необхідність отримання такої інформації у чітко встановлені строки (наприклад, протягом 24 годин для повідомлення про підозру затриманій особі). Що ж стосується передбаченого законодавцем винятку, то на нашу думку, формулювання такого положення суттєво обмежує коло випадків, у яких воно може бути застосоване. Адже, у наведеній нами ситуації інформація не є такою, щодо якої існує *«реальна загроза зміни або знищення»*, а тому зазначене положення потребує удосконалення. На окреслену проблему також звертають увагу й інші вче-

ні-процесуалісти. Так, О. Ю. Татаров справедливо наголошує на тому, що можливість доведення наявності такої загрози є не завжди [20, с. 184].

Наостанок зауважимо, що отримання інформації про стан здоров'я особи, у тому числі даних про її перебування на психіатричному обліку, саме на підставі ухвали про надання тимчасового доступу до документів слідчого судді, суду – важлива гарантія забезпечення загально визнаного права особи на невтручання у приватне життя, необхідність наявності якої у національному законодавстві кожної з держав-учасниць, неодноразово згадувалась у практиці ЄСПЛ. Так, у своєму рішенні у справі «М. С. проти Швеції» від 1997 р. ЄСПЛ зазначив, що «охорона даних особистого характеру, й особливо медичних даних, має основоположне значення для здійснення права на повагу до приватного та сімейного життя. Дотримання конфіденційності відомостей про здоров'я становить основний принцип правової системи всіх держав – учасниць Конвенції. Він є важливим не лише для захисту приватного життя хворих, а й для збереження їхньої довіри до працівників медичних закладів і системи охорони здоров'я. Національне законодавство має забезпечувати відповідні гарантії, щоб унеможливити будь-яке повідомлення чи розголошення даних особистого характеру стосовно здоров'я, якщо це не відповідає гарантіям, передбаченим ст. 8 Конвенції» [21]. Крім цього, у своєму рішенні у справі «Авілкіна та інші проти Росії» від 6 червня 2013 р. ЄСПЛ вказав на те, що медичні дані, які на законних під-

ставах обробляють медичні працівники, не можуть передаватися правоохоронним органам, якщо тільки не надано «достатні гарантії для запобігання розкриттю, несумісному з повагою до приватного життя, гарантованою статтею 8 Європейської конвенції» [22].

Проведене дослідження зазначеної проблематики та з'ясування особливостей правозастосовної практики, що склалася на цей час стосовно отримання відомостей, які утворюють зміст інформації з обмеженим доступом, дозволяє дійти таких **висновків**.

Інформація про перебування особи на психіатричному обліку у психіатричному медичному закладі за своєю природою є інформацією, що прямо або опосередковано вказує на факт звернення особи за психіатричною допомогою або надання їй такої допомоги, що, відповідно до законодавства України належить до категорії «*інформація про стан здоров'я особи*» та

охороняється правовим режимом конфіденційної інформації. Разом із цим, відомості про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну і сімейну сторону життя громадянина, відповідно до чинного законодавства, утворюють зміст *лікарської таємниці*, тому охороняються *правовим режимом таємної інформації*.

Отримання таємної та конфіденційної інформації, у тому числі даних про факт перебування особи на обліку у психіатричному закладі, під час кримінального провадження або проведення оперативно-розшукової діяльності, на наше переконання, має відбуватися у порядку, встановленому статтями 159–166 КПК України, тобто шляхом тимчасового доступу до речей і документів. Розголошення вказаної інформації може завдати істотної шкоди законним інтересам особи, тому доступ до неї має здійснюватися за попереднім судовим контролем.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 30.09.2016. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 19.07.2017).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. Дата оновлення: 14.04.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page> (дата звернення: 19.07.2017).
3. Кримінально-процесуальний кодекс України: Закон України від 28.12.1960 № 1001-05. Втрапив чинність: 19.11.2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001-05> (дата звернення: 19.07.2017).
4. Азаров Ю. І., Хабло О. Ю., Конюшенко Я. Ю. Окремі питання збирання доказів у кримінальному провадженні. *Юрид. наука*. 2015. № 5. С. 135–141.
5. Кримінальний процес: підручник / за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків: Право. 2013. 824 с.
6. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження: Лист ВССУ від 05.04.2013 № 223-559/0/4-13. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13> (дата звернення: 19.07.2017).
7. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. Дата оновлення: 01.01.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 19.07.2017).

8. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 №2801-ХІІ. Дата оновлення: 01.01.2016. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12/page2> (дата звернення: 19.07.2017).
9. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 №435-ІV. Дата оновлення: 19.07.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page21> (дата звернення: 19.07.2017).
10. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 №2341-ІІІ. Дата оновлення: 10.07.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення).
11. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України від 20.01.2012 №2-рп/2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12/ed20140222/paran51#n51> (дата звернення: 19.07.2017).
12. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо офіційного тлумачення статей 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» та статті 12 Закону України «Про прокуратуру» (справа К. Г. Устименка) від 30.10.1997 №5-зп. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-97> (дата звернення: 19.07.2017).
13. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 №2939-VI. Дата оновлення: 01.05.2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (дата звернення: 19.07.2017).
14. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 №2297-VI. Дата оновлення: 01.01.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> (дата звернення: 19.07.2017).
15. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 №1489-ІІІ. Дата оновлення: 01.01.2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1489-14> (дата звернення: 19.07.2017).
16. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 №2135-ХІІ. Дата оновлення: 12.04.2017. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2135-12> (дата звернення: 19.07.2017).
17. Узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження: витяг Узагальнення судової практики ВССУ від 07.02.2014. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0001740-14> (дата звернення: 19.07.2017).
18. Гловюк І. В., Андрусенко С. В. Тимчасовий доступ до речей і документів як захід забезпечення кримінального провадження, спрямований на збирання та перевірку доказів. *Порівн.-аналіт. право*. 2013. №3–2. С. 293–296.
19. Маланчук П. М. Практичні аспекти застосування тимчасового доступу до речей і документів як заходу забезпечення кримінального провадження. *Прав. вісн. Укр. акад. банк. справи*. 2014. №2 (11). С. 65–68.
20. Татаров О. Ю. Застосування деяких положень нового КПК України потребує унормування. *Митна справа*. 2013. №4(88). Ч. 2. Кн. 1. С. 182–187.
21. Сенюта І. Я. Роль рішень Європейського суду по правам человека в захисті прав пацієнтів. *Развитие медицинского права в странах Восточной Европы*: матеріали міжнарод. круглого стола. Прага, 2008. С. 41–42.
22. Дело «Авилкина и другие против России» (жалоба №1585/09) [Avilkina and Others v. Russia]: решение Европ. Суда по правам человека от 06.06.2013. URL: <http://european-court.ru/resheniya-evropejskogo-suda-na-russkom-yazyke/avilkina-i-drugie-protiv-rossii-postanovlenie-evropejskogo-suda/> (дата звернення: 19.07.2017).

References

1. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 # 254k/96-VR. [The Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated June 28, 1996 No. 254k / 96-BP] Data onovlennia: 30.09.2016. zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
2. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 # 4651-VI. [The Criminal Procedural Code of Ukraine: Law of Ukraine dated April 13, 2012 No. 4651-VI.] Data onovlennia: 14.04.2017. zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]

3. Kryminalno-protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.12.1960 r. # 1001-05. Vtratny chynnist: 19.11.2012. [The Code of Criminal Procedure of Ukraine: Law of Ukraine dated December 28, 1960, No. 1001-05. Lost: 19.11.2012.] zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001-05> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
4. Azarov Yu. I., Khablo O. Yu., Koniushenko Ya. Yu. (2015) Okremi pytannia zbyrannia dokaziv u kryminalnomu provadzhenni. Yuryd. Nauka - Legal science, 5, 135–141. [In Ukrainian]
5. Kryminalnyi protses [Criminal process] (2013) (Tatsiia V. Ya., Hroshevoho Yu. M., Kaplinoi O. V., Shylo O. H. Eds.) Kharkiv: Pravo [In Ukrainian]
6. Pro deiaki pytannia zdiisnennia slidchym suddeiu, sudu pershoi instantsii sudovoho kontroliu za dotrymanniam prav, svobod ta interesiv osib pid chas zastosuvannia zakhodiv zabezpechennia kryminalnogo provadzhennia: Lyst VSSU vid 05.04.2013 # 223-559/0-4-13 [On certain issues of investigation by a judge, a court of first instance judicial control over the observance of the rights, freedoms and interests of individuals during the application of measures for ensuring criminal proceedings: Letter of the USCU dated April 5, 2013, No. 223-559 / 0-4-13.] zakon3.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
7. Pro informatsiiu: Zakon Ukrainy vid 02.10.1992 # 2657-XII. [About information: Law of Ukraine dated 02.10.1992 № 2657-XII] Data onovlennia: 01.01.2017. zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (data zvernennia: 19.07.2017).
8. Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia: Zakon Ukrainy vid 19.11.1992 # 2801-XII. [Fundamentals of Ukrainian Health Care Legislation: Law of Ukraine dated 19.11.1992 No. 2801-XII.] Data onovlennia: 01.01.2016. zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12/page2> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
9. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 # 435-IV. [The Civil Code of Ukraine: Law of Ukraine dated January 16, 2003 No. 435-IV] Data onovlennia: 19.07.2017. zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page21> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
10. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 # 2341-III. [The Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine of April 5, 2001 No. 2341-III] Data onovlennia: 10.07.2017. zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
11. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym podanniam Zhashkivskoi raionnoi rady Cherkaskoi oblasti shchodo ofitsiinoho tlumachennia polozhen chastyn pershoi, druhoi statii 32, chastyn druhoi, tretoi statii 34 Konstytutsii Ukrainy vid 20.01.2012 # 2-rp/2012. [The decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case of the constitutional petition of the Zhashkiv district council of Cherkasy region regarding the official interpretation of the provisions of the first and second parts of Article 32, parts two and three of Article 34 of the Constitution of Ukraine dated January 20, 2012 No. 2-rp / 2012.] zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12/ed20140222/paran51#n51> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
12. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi shchodo ofitsiinoho tlumachennia statei 3, 23, 31, 47, 48 Zakonu Ukrainy «Pro informatsiiu» ta statii 12 Zakonu Ukrainy «Pro prokuraturu» (sprava K. H. Ustymenka) vid 30.10.1997 # 5-zp. [The decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case concerning the official interpretation of Articles 3, 23, 31, 47, 48 of the Law of Ukraine «On Information» and Article 12 of the Law of Ukraine «On the Prosecutor's Office» (Case K. G. Ustimenko) dated October 30, 1997 No. 5 -zp zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-97> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
13. Pro dostup do publichnoi informatsii: Zakon Ukrainy vid 13.01.2011 # 2939-VI. [About access to public information: Law of Ukraine dated January 13, 2011 No. 2939-VI.] Data onovlennia: 01.05.2015. zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
14. Pro zakhyst personalnykh danykh: Zakon Ukrainy vid 01.06.2010 # 2297-VI. [On Protection of Personal Data: Law of Ukraine dated 01.06.2010 No. 2297-VI] Data onovlennia: 01.01.2017. zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
15. Pro psykhiatrychnu dopomohu: Zakon Ukrainy vid 22.02.2000 # 1489-III. [About psychiatric care: Law of Ukraine dated 22.02.2000 № 1489-III.] Data onovlennia: 01.01.2017. zakon0.rada.gov.ua

- Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1489-14> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
16. Pro operatyvno-rozshukovu diialnist: Zakon Ukrainy vid 18.02.1992 # 2135-XII. [About operational search activity: Law of Ukraine dated February 18, 1992 No. 2135-XII.] Data onovlennia: 12.04.2017. zakon3.rada.gov.ua Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2135-12> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
 17. Uzahalnennia sudovoi praktyky shchodo rozghliadu slidchym suddeiu klopotan pro zastosuvannia zakhodiv zabezpechennia kryminalnoho provadzhenia: vytyah Uzahalnennia sudovoi praktyky VSSU vid 07.02.2014. [Generalization of judicial practice regarding the consideration by an investigating judge of petitions on application of measures for ensuring criminal proceedings: extract Generalization of the case law of the USSR from 07.02.2014.] zakon2.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0001740-14> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Ukrainian]
 18. Hloviuk I. V., Andrusenko S. V. (2013) Tymchasovyi dostup do rechei i dokumentiv yak zakhid zabezpechennia kryminalnoho provadzhenia, spriamovanyi na zbyrannia ta perevirku dokaziv. [Temporary access to things and documents as a means of ensuring criminal proceedings, aimed at collecting and verifying evidence] Porivnialno-analitychne parvo - Comparative and analytical right, 3–2, 293–296. [In Ukrainian]
 19. Malanchuk P. M. (2014) Praktychni aspekty zastosuvannia tymchasovoho dostupu do rechei i dokumentiv yak zakhodu zabezpechennia kryminalnoho provadzhenia. Pravovyi visnyk Ukrainiskoi akademii bankivskoi spravy. - The application of some of the provisions of the new CPC of Ukraine requires regulation, 2 (11), 65–68. [In Ukrainian]
 20. Tatarov O. Yu. (2013) Zastosuvannia deiakykh polozhen novoho KPK Ukrainy potrebuie unormuvannia. Mytna sprava - Customs business, 4(88), 2. Vol. 1, 182-187. [In Ukrainian]
 21. Senyuta I. Ya. Rol resheniy Evropeyskogo suda po pravam cheloveka v zashchite prav patsiyentov. [The role of the decisions of the European Court of Human Rights in the protection of patients' rights.] Development of medical law in Eastern Europ. Materialy mezhdunar. kruglogo stola - Materials of the international round table'8 (pp.41-42). Praga [In Russian]
 22. Delo «Avilkina i drugiye protiv Rossii» (zhaloba № 1585/09) [Avilkina and Others v. Russia]: resheniye Evrop. Suda po pravam cheloveka ot 06.06.2013. [The case of Avilkina and Others v. Russia (complaint No. 1585/09) [Avilkina and Others v. Russia, no. Russia]: the decision of Europe. Court of Human Rights of 06/06/2013.] europeancourt.ru Retrieved from: <http://europeancourt.ru/resheniya-evropejskogo-suda-na-russkom-yazyke/avilkina-i-dругие-protiv-rossii-postanovlenie-evropejskogo-suda/> (data zvernennia: 19.07.2017). [In Russian]

Шило О. Г., доктор юридических наук, профессор, заведующая кафедрой уголовного процесса и оперативно-розыскной деятельности Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, член-корреспондент Национальной академии правовых наук Украины, Украина, г. Харьков
e-mail: o-shilo@ukr.net

ORCID iD 0000-0003-2963-8844

Панова А. В., кандидат юридических наук, ассистент кафедры уголовного процесса и оперативно-розыскной деятельности Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Украина, г. Харьков
e-mail: alice.panova.1991@gmail.com

ORCID iD 0000-0001-5833-7229

Резникова Е. И., кандидат юридических наук, ассистент кафедры уголовного процесса и оперативно-розыскной деятельности Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Украина, г. Харьков
e-mail: olena.i.reznikova@gmail.com

ORCID iD 0000-0001-5188-9258

**Актуальные проблемы доступа к информации
о состоянии здоровья лица в уголовном производстве**

Проанализированы проблемы доступа к врачебной тайне и информации о состоянии здоровья лица в уголовном производстве и в ходе оперативно-розыскной деятельности. Исследованы основания и порядок временного доступа к вещам и документам, а также истребования и получения от определенных субъектов вещей, документов и сведений. Выяснено, что информация о пребывании лица на психиатрическом учете является информацией о состоянии его здоровья и относится к информации с ограниченным доступом, а именно к такому ее виду, как конфиденциальная. Доказано, что юридическим основанием доступа к такой информации в уголовном производстве и в ходе оперативно-розыскной деятельности является решение о предоставлении временного доступа к документам следственного суда, суда.

Ключевые слова: информация с ограниченным доступом, конфиденциальная информация, тайная информация, персональные данные, врачебная тайна, сведения о состоянии здоровья лица, временный доступ к вещам и документам, истребования и получения вещей, сведений и документов, уголовное производство, оперативно-розыскная деятельность.

Shylo O., Head of the Department of Criminal Procedure and investigative activities of Yaroslav Mudryi National Law University, 2-nd PhD, Professor, corresponding member of National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Ukraine, Kharkiv

e-mail: o-shilo@ukr.net

ORCID iD 0000-0003-2963-8844

Panova A., PhD, Teaching Assistant of the Department of Criminal Procedure and investigative activities of Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine, Kharkiv

e-mail: alice.panova.1991@gmail.com

ORCID iD 0000-0001-5833-7229

Reznikova O., PhD, Teaching Assistant of the Department of Criminal Procedure and investigative activities of Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine, Kharkiv

e-mail: olena.i.reznikova@gmail.com

ORCID iD 0000-0001-5188-9258

**Contemporary Issues of Access to the Information Concerning Health Status
of the Person in Criminal Procedure**

Ensuring of a person's right on privacy is of particular importance criminal procedure and investigative activities, because in their implementation a significant limitation of constitutional rights and freedoms of the individual is allowed on the part of the state. Taking above mentioned into account, the legislator has included to the foundations of criminal procedure also «privacy», where everyone is guaranteed non-interference in the private (personal and family) life during criminal procedure. At the same time common situation, when the employees of operative divisions and bodies of preliminary investigation need to obtain information about the health condition of a person or information constituting a medical secret, which actually covered by the conception of «private life», are widespread in law enforcement. Therefore, a clear definition of procedural right of access to information about the health condition of a person in criminal procedure and in the implementation of investigative activities is of special importance. The solution of this problem concerns the definition of the pattern and a clear distinction between the individual ways of gathering evidence, in particular, the solicitation and obtaining material objects, documents and data from individual subjects and gain temporary access to objects such as measures to ensure criminal procedure.

Information about the stay of persons in psychiatric treatment in a psychiatric medical institution by its nature is information that directly or indirectly points to the fact that the application of a person for psychiatric help or the provision of such aid, which in accordance with the legislation of Ukraine belongs to the category «information about the health condition of a person» and is protected by the legal regime of confidential information. Along with this, information about the disease, medical examination, inspection and their results, intimate and family life of the citizen, in accordance with applicable law, form the content of medical confidentiality, therefore is protected by the legal regime of classified information. Obtaining secret and confidential information, including data about the fact of stay of the person on the account in a psychiatric institution during a criminal procedure or investigative activities should be carried out through temporary access to material objects and documents.

Key words: information with limited access, confidential information, secret information, personal data, patient confidentiality, information on the health status of person, temporary access to material objects and documents, the solicitation and receipt of material objects, information and documents related to criminal procedure, investigative activity.